

MEDLEMSBLAD

Våren 2024

GÄVLE FÅGELKLUBB

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Ordföranden har ordet.....	3
Styrelse.....	4
Hemsida och sociala medier	4
Adressändringar	4
Medlemskap.....	4
I kikaren – Sven H Jansson	5
I kikaren – Sanna Pousar	9
Tordmulen bekräftad häckfågel i Gävle kommun	12
Ringmärkning på Tippen 2023.....	14
Exkursioner/fågelutflykter	16
Sammanfattning våren och sommaren 2024	19

Adress:	Gävle Fågelklubb, c/o Gunnar Hallberg, Lugna Gatan 26, 802 75 Gävle
E-post:	kontakt@gavlefagelklubb.se
Plusgiro:	29 15 19-7

Framsida: Tordmule

Foto: Arvid Löf

Baksida: Blåkråka

Foto: Arvid Löf

Redaktör: Arvid Löf

Ordföranden har ordet

Nytt år, nya insatser och föresatser. Oro för världsläget och planetens hälsotillstånd. För många av medlemmarna innebär årsskiftet en möjlighet till många nya årskryss. En bra sida av det är att våra trogna stamgäster kan få lite välförtjänt extra uppmärksamhet så här i början av året. I år har vi ju fått en riktig vinter också som i "gamla, goda tider". Den traditionella Iggö-exkursionen fick ställas in p.g.a. för mycket snö, och det hör inte till vanligheterna. Det ska bli spännande i vår att se hur vinterkylan har påverkat fågelbestånden. Arter som t.ex. skäggmes och kungsfiskare brukar ju kunna beskattas av hårda vintrar. De arter som nyligen börjat våga sig på att övervintra kan kanske också påverkas. Här hos oss har en svarthätta och en rödhake lyckats hålla ut in i januari. Vi får se om fågelmatningarna lyckas hjälpa dem genom hela vintern.

Nytt år innebär också extra många räkningar. Med detta program följer årets uppmaning om medlemsavgift. Vid senaste årsmötet beslöts en höjning av avgiften från 100 till 150 kr. Vi hoppas att höjningen inte ska avskräcka från medlemskap, då medlemsavgifterna utgör klubbens enda inkomstkälla. Vår största utgiftspost är programbladet. För att klara portogränsen på 50 gram har vi denna gång ett tunnare och lättare papper för att få ner vikten. **Dessutom saknas ett särskild inbetalningsark till detta medlemsblad, se information för inbetalning på nästa sida.** Vi kommer också att bara skicka ett programblad även till de hushåll som har mer än en medlem. Vi har förstått att de flesta tycker att det är onödigt med flera ex., men om ni vill fortsätta få ett varsitt blad är det bara att höra av er till styrelsen så ordnar vi det.

Med förhoppning om ett Gott Nytt År för våra bevingade vänner och klubbens medlemmar!

Text: Gunnar Hallberg

Styrelse

Vår styrelse består, fram till årsmötet år 2024, av följande personer (inklusive suppleanter):

Ordförande:	Gunnar Hallberg		Tomas Källquist
Sekreterare:	Cecilia Olsson		
Kassör:	Margareta Molin	Revisorer:	Göran Persson
Ledamöter:	Håkan Söderman		Mikael Dahlbom
	Arvid Löf	Revisors-	
	Per Aspenberg	suppleant:	Tomas Attorps
	Gustav Wikström	Valberedning:	Anders Johansson
Suppleant			Per Thelin
	Hanna Andersson		

Hemsida och sociala medier

På GFK:s hemsida <http://www.gavlefagelklubb.se> kan du bland annat hitta information om föreningen, fågellokaler, intressanta fågellänkar och skriva meddelanden i gästboken. Webmaster för hemsidan är Arvid Löf, e-post: arvid.lof@gmail.com.

Vi finns även på instagram: https://www.instagram.com/gavle_fagelklubb/

Adressändringar

Om du flyttar måste du naturligtvis meddela detta så att vi även fortsättningsvis kan hålla kontakten. Skriv ett meddelande till kassör Margareta Molin:

Storgatan 34 A,
811 31 Sandviken

E-post: margareta.molin1@gmail.com

Medlemskap

Sätt in din medlemsavgift som för år 2024 är 150 kr på GFK:s **plusgiro 29 15 19 – 7**. Kom ihåg att ange ditt namn tillsammans med adressuppgifter vid inbetalning.

Gävle fågelklubb samarbetar med Studieförbundet.

Studieförbundet, Box 1340, 801 38 Gävle. Tel. 026-66 44 80
Besöksadress: Norra Köpmangatan 12 A, Gävle

I kikaren – Sven H Jansson

Tredje personen ut i vår serie "I kikaren" är rutinerade skådaren Sven Jansson. I tidigare nummer har ni mött Anders Johansson och Marcus Bergström. Denna gång träffar jag en person som verkligen hunnit med ett och annat i skådarlivet.

Jag fick ett härligt möte med Sven, en så gediget trevlig människa med härliga berättelser. Sven, som kommer från Bergsjö i Hälsingland, flyttade redan som 18-åring 1960 till Gävle för att gå på tekniska gymnasiet. 1964 började han på Gatukontoret, där han bland annat planerade för högertrafikomläggningen. Efter några år som egen konsult så började han 1969 på Länsstyrelsen där han blev kvar större delen av sin yrkesverksamma karriär. Han och frun Christina blev tidigt föräldrar och Svens härliga berättelser om livet i allmänhet är fantastiska att få lyssna till. Tyvärr gick hans älskade Christina bort i somras. Sven berättar så härligt om henne, barnen, barnbarnen och barnbarnsbarnen.

När jag frågar varför det blev just fåglar så berättar han att med sex bröder i familjen men bara tre bössor så blev det skådning istället för jakt, och med sista barnbidraget så köpte han för 75kr en handkikare (7x50) via postorder. När han flyttade till Gävle kom han i kontakt med Naturvännernas förening som efter ett rätt infekterat årsmöte, där Sven hamnade som neutral ordförande, slutade med att man blev en del av Naturskyddsföreningen.

På frågan gällande vad han tycker är det bästa med just fåglar så svarar han såhär.

"Intresset har förändrats över tid såklart, först var det mest ren och skär upptäckarglädje. Jag kunde gå längs byvägen vid ett hygge där gärdsmyg och grönsiska höll till och det gjorde mig alldeles salig. Det var som ett samlande av frimärken men här samlade man arter. Det övergick sen till att känna igen årstiderna, vad kommer till våren, när kommer de olika arterna och intresset har liksom aldrig varit sådär allvarligt mer än att vara ute och koppla av, få känna naturen."

Sven har sett landskapet i Gästrikland förändras över tid där vissa arter har minskat medan andra som t ex grågåsen har ökat kraftigt. Det finns många anledningar till det såklart men Sven berättar om hur småbruket tidigare hjälpte vissa arter. T ex så fanns mer ortolansparv förr när man slog gräset och höll efter, det fick inte förbuskas

samtidigt som diken fick stå till slätter och stenrösen till stor del fick stå orörda. Rosenfinken kom med buskagen och även nattsångarna hittade till nya biotoper. Den första näktergalen hörde Sven nära järnvägsstationen vid Ockelbo. Numera åker ju ingen till Ockelbo för att höra en sådan. Han minns även hur svårt det förr var att nå kustbandet norr om stan med alla husen nära stranden vid Norrlandet.

När jag frågar Sven om hur ser en härlig skådardag ser ut om han själv får välja så svarar han så fantastiskt.

"Då väljer jag en dag i april. En eftermiddag sätter jag mig någonstans vid en hyggeskant, kanske i närheten av en våtmark. Jag har med termos, hittar en lämplig sten som stöd och bara väntar in kvällen. Trastarna har kommit, har jag tur så kanske en sparvuggla låter och morkullorna börjar dra runt. Enkelbeckasinerna drar över himlen och rödvingetrastarna är på väg norrut."

Vi diskuterar bra fågellokaler och jag frågar om Svens favorit i Gävles närhet.

"Det får bli en skogslokal som ska påminna lite om Hälsingland. Kanske Höstbodarna en bit ovanför Smörnäs med skogsvägar. Att få knalla runt, gå längs en skogsväg och kika. Att sen få sätta sig någonstans och lyssna efter det som finns i skogsnära lokalen."

Jag är självklart nyfiken på Svens erfarenhet kring att locka nya intresserade till klubben och höra med honom vad han tror är det bästa sättet för de som är intresserade att lära sig lite mer.

"Då tror jag att man ska besöka vår ringmärkning på Tippen där man kan träffa andra intresserade och komma nära fåglarna. Att få träffa de som kan lite mer och som gärna delar med sig av sina kunskaper. Exkursioner fungerar kanske inte riktigt längre som bästa inlärningsstillfälle då möjligheten att få information om fåglar och lokaler är helt förändrad. Förr var man mer beroende av andra för att kunna se fågel och därför var exkursioner viktiga".

"Om jag vore relativt ny inom klubben, fågelintresserad, och själv ville pröva mina vingar så skulle jag åka till Måsberget – gå runt Järvsta sjöäng och sen gå över vägen och gå ned till Villa Rettig/T-udden. De lokalerna är lättillgängliga och ger flera upplevelser nära fåglarna. Det finns flera stigar som ofta inte används där man kan komma ut vid Sjöäng."

Såklart kan vi inte missa Svens fantastiskt fågelobservationer i Gävles närområde över åren. Jag vill såklart ha ut det "gottaste" av allt som han har sett och ber honom berätta om blåkråkan, fjällugglan vid Inre fjärden, tofslärkan och den bleka tornseglaren vid Eskön. Härliga observationer som Sven berättar så här om.

"Blåkråkan, ja jag träffade Arne Österberg på Södra Kungsgatan en oktoberdag 1969. Han sa då att han hade sett en blåkråka i Järvsta två dagar innan. Jag hoppade på cykeln och cyklade in under järnvägsbron, upp vänster och där vid kullen på en telefontråd satt blåkråkan – på just det ställe där Arne berättade att den satt.

Fjällugglan hade setts från isen vid Skansbron där den satt på isen utanför Villa Rettig. Den fångades in och Sven mötte Sven Löhman samt länsjaktvårdskonsulent då han var på väg mot Villa Rettig för att titta på ugglan. Som tur var fick Sven se ugglan där den satt i lådan innan den fick vidare transport från platsen.

Tofslärkan, ja den upptäckte jag då jag cyklade till jobbet en morgon i slutet av 60-talet. Den höll till på Brynäs intill och runt Styrmansgatan. Jag stötte på den på väg till och från jobbet under tre dagar i november det året och även in i januari, så troligen stannade den hela vintern.

Blek tornseglare, oj sån tur vi hade där. Jag krattade löv på tomten vid stugan på Eskön. Jag såg en tornseglare och tänkte att det var sent på året så möjligheten att det var en blek fanns ju. Dock kunde jag inte säkert artbestämma den. Jag ringde Håkan Dimmer och Esbjörn Nordlund och vi stod sen mellan fastlandet och Eskön då den sågs över ön. Esbjörn fick bilder på den så den kunde artbestämmas till just blek tornseglare. Det var få som hade turen att få se den eftersom den sen drog iväg."

Som avslutning kommer vi in på två stående frågor som jag ställer till alla de som jag intervjuar. Dels vilken som är klubbens viktigaste uppgift och även vilken GFK-exkursion som man helst följer med på.

"Jag tycker det med klubbens viktigaste uppgift är svår då behovet av exkursioner inte verkar vara lika stort längre. Jag tror såklart att klubben behövs men kanske mer för att introducera folk i artbestämning. En bra aktivitet där klubben kan fylla en funktion är nog därför nybörjarcirklar samt att genomföra exkursioner för nybörjare i närområdet.

Sen vilken exkursion jag gärna följer med på, ja när det gäller närområdet så är det nog nattsångar-exkursionerna som är roligast. Man får höra ljud som man normalt sett aldrig hör – andra typer av djur, rådjur, rävar eller nåt annat djur som brölar. Natten gör att ens sinnen blir lite mer skärpta och konkurrensen om ljud är lite mindre. Om jag ska följa med på en dagsexkursion så blir det Björns fyr, men som lika gärna skulle kunna vara Eggegrund. Huvudsaken är att turen går till yttre skärgården."

Stunden med Sven avslutades med att vi tittade på förslag till nytt stativ och stativ-/videohuvud. Självklart är Sven värd en uppgradering! Vi får se vad han hittar för kul fågelart härnäst.

Text: Mikael Svensson
Foto: Mikael Svensson och
Maria Söderström

I kikaren – Sanna Pousar

I detta nummer kör vi två "I kikaren" så ni hinner lära känna fler medlemmar innan skådningen drar igång ordentligt i vår. Några av er har säkert läst om Sanna på klubbens Instagramkonto - men här kommer en längre intervju.

Sanna Pousar är vårt nya stjärnskott bland ringmärkargänget och jag tycker verkligen att hon lever upp till detta. Under hösten hade bland annat jag förmånen att få hänga med Sanna på skådning och märkning. Hon är verkligen entusiastisk och efter en heldag i oktober med GFK-exkursion ute på Iggön så körde hon nästan direkt igång en kvälls-/nattmärkning ute på Tippen i hopp om att fånga ugglor. Tyvärr blev det inga ugglor den rätt kalla natten och vi frös en del.

Sanna och sambon Carl är nyinflyttade från Umeå men ursprungligen kommer hon från Nyköping och har under studietiden bott lite överallt i landet. Jag frågade om varför de flyttade till just Gävle, vilket vi ju är glada för. *"Vi beslutade oss för att flytta söderut för att vara närmare våra familjer och jag fick då jobb som miljökonsult hos Calluna i Carls hemstad Gävle, vilket verkligen passade bra. Vi upptäcker just nu Gävles omnejd och letar efter en större bostad. Nyligen köpte vi en valp av rasen eurasier och Sune är nu fyra månader. Sune är tänkt att vara en fälthund som följer med på alla fågelinventeringar och äventyr framöver. Jag är uppväxt med hund och kan inte tänka mig att ha en familj utan en hund. Inte minst nu när jag arbetar i skog och mark och får såväl sällskap som extra säkerhet. Min familj har sedan tidigare två eurasierhundar."*

Intresset för fåglar kom runt 2018 när hon började plugga för en kandidatexamen i biologi i Kristianstad. Hon beskriver Kristianstad som en fantastisk stad med biosfärsområdet Vattenriket och med Öland nära till hands blev fågelskådningen snabbt ett brinnande intresse. Hon flyttade därefter upp till Umeå för att läsa en masterutbildning. Samtidigt blev hon rekryterad till Sweco och började då fågelskåda på arbetstid och idag arbetar hon alltså som miljökonsult i Gävle.

Samtalet gick därefter vidare till hennes intresse för ringmärkning och man förstår snabbt att hon brinner för det. Jag ville naturligtvis veta mer och frågade hur allt började.

"I takt med att fågelskådningen ökade fick jag även kunskap om ringmärkning och kände att var något jag ville utforska. Efter ett tips från en kollega tog jag kontakt med Jan Roslin, en av dem som driver ringmärkning i Umedeltat på "T-vägen". Snabbt drogs jag in i denna värld av nördighet. Det var fullständigt fascinerande att få studera fåglar på nära håll och jag fick plötsligt en ökad förståelse på detaljnivå. Att studera ruggningsmönster för varje enskild art är sannerligen en nördig utmaning – men en rolig sådan. 14/9 2021 minns jag väl för då ringmärkte jag min första fågel. Det var en lövsångare och vi arbetade i den skruviga husvagnen på Obbolatippen utanför Umeå. Ytterligare en härlig sak med ringmärkningen är gemenskapen och jag lärde fort känna många nya människor med så otroligt mycket kunskap. Utöver Jan Roslin fick jag vägledning av andra engagerade umeåbor så som Petra Sjödin, Stefan Delin och Darius

Strasevicius. Jag var ofta på ringmärkningen tidiga mornar innan arbetet och samtliga helger under säsongen. Jag fortsatte med ringmärkning på natten med värmekameror, CES-märkning på våren (standardiserad märkning) och jag fick testa på rovfåglar så som tornfalk och ugglor. När man börjar ringmärka får man på samma sätt som med fågelskådning ett driv att vilja ringmärka fler och fler arter. Jag minns min första vända till Stora Fjäderägg, en helg i maj 2022. Vi satte upp ett par nät medan vi lade spång och en göktyta fastnade i nätet – för mig en drömmart att märka. Man får absolut ett adrenalinpåslag när man går förväntansfull mot ett nät och ser någonting utöver det vanliga ligga där. Jag får såklart ibland frågan gällande vilken art som är min drömmart att märka och jag brukar då svara att det är den som jag inte märkt ännu."

Naturligtvis blev jag nu intresserad av hur Sannas planer ser ut framåt gällande märkning och gällande engagemanget för fågelklubben.

"Det finns absolut spännande planer inför fågelåret. Just nu är det mest idéer och vi som är engagerade i ringmärkningen får prata ihop oss om vad som går att genomföra. Jag hoppas att bli mer aktiv i Gävle fågelklubb och ska bland annat hjälpa till med någon exkursion. Arbetsmässigt betyder första halvan av året för mig hundra procent fågelinventeringar. Jag kommer åka runt och inventera det mesta vilket kan göra att jag får lite begränsad tid hemma. För egen del planerar jag i nuläget för att märka katt- och slaguggla och eventuellt lite försök på pärluggla med "Tippen-gänget".

Kanske testar vi någon vända eller två på Tippen innan småfåglarnas häckningssäsong startar. Jag har en bokad vecka på Stora Fjäderägg i höst, mitt tredje år där, sedan hoppas jag att boka in mig på Eggegrund. Skådningsmässigt tror jag inte det blir Öland och fjällen som ifjol, utan att jag stannar på hemmaplan och lär mig Gästrikland."

Sanna uppmanar oss alla att göra ett besök vid ringmärkningen på Tippen och jag bad henne beskriva varför just du ska göra ett besök.

"Det är en riktigt rolig upplevelse för alla, oavsett ålder eller bakgrund. Ringmärkningen "Tippen" ligger nära centrala Gävle så det är lätt att ta sig dit. Många ses för att bara skåda, dricka kaffe eller prata. Det finns massor av kunskap att hämta och i mitt tycke finns det inga tråkiga dagar när man är ute och ringmärker. Alla arter som hamnar i nätet är roliga, förväntan mellan rundorna byggs upp att nu, nu kanske något roligt har fastnat. Är det en ny märkart så blir dagen absolut minnesvärd oavsett om arten i sig är vanlig eller inte. Men såklart klart, en guldtrast på Tippen vore kul."

Sanna tycker det känns superspännande att få upptäcka Gävlebukten på riktigt nu och hittills har hon hunnit skåda lite på Iggöskaten. Sakta men säkert lär hon sig de lokaler som finns runt Gävle. Hon påpekar att det känns inspirerande att få öka könsdiversiteten och uppmuntrar fler tjejer att både skåda och märka. Jag tror att Sanna blir viktig för klubben gällande att stötta tjejer som är intresserade av fåglar.

Avslutningsvis så får även Sanna några av de frågor som jag ställt till de jag intervjuat tidigare och den första blir gällande vilken klubbens viktigaste uppgift är.

"Jag anser att klubbens viktigaste uppgift är att sprida lokal kunskap om fåglar och uppmuntra folk till att ge sig ut och vistas mer i skog och mark."

Sista frågan gäller vilken exkursion hon gärna är med på och varför?

"Då säger jag en uggleexkursion. Att lyssna efter ugglor är en för alla relativt enkel exkursion att hänga med på och som kan bjuda på väldigt spännande upplevelser. Det är inte så ofta man är utomhus när det är mörkt. Att få höra hoandet ger mig en mystisk och väldigt häftig upplevelse."

Text: Mikael Svensson

Foto: Mikael Svensson, Tomas Brodin och Åsa Pousar

Tordmulen bekräftad häckfågel i Gävle kommun

Av våra olika alkfåglar finns från Gästrikland fynd av bara fyra arter. Det handlar om tobisgrissla, tordmule, sillgrissla och alkekung. Alla fynd kommer förstås från kusten, det vill säga i detta fall Gävle kommun. Den sistnämnda arten ovan är ju inte häckfågel i Östersjön, men de tre övriga finns häckande vid Bottenhavskusten. Det har faktiskt också rapporterats en femte alkfågelart från vårt landskap, nämligen en adult lunnefågel sittande på en sten i älven vid Sjöforsen, Gysinge den 12 juni 2002.

För GFK-medlemmarna är tobisgrisslan välkänd, om inte annat från fågelklubbens egen dekal. Arten häckar efter kommunens kust med cirka 750 par. Sillgrisslan ses också någotsånär regelbundet hos oss. Men vi har inte hittat någon misstänkt häckningsplats ännu för den. Både i grannlandskapen norr och söder om oss är den dock dokumenterad som reproducerande art. Denna text ska emellertid i fortsättningen fokusera på tordmulen, en art som utseendemässigt påminner om sillgrisslan. Även den har sommartid svart huvud och ryggsida samt helvitt bröst och mage. Sedan ett antal år tillbaka vill jag påstå att arten verkligen häckar på åtminstone två öar efter vår kust. Det är fallet både vid Käringen nära Lövgrund och Klubbstenarna. Vid båda dessa öar syns under sommarhalvåret stationära individer som dessutom uppträder parvis med oroligt beteende. På var och en av öarna ses normalt runt fyra par.

Vid landstigning på dessa öar kommer de flygande på närgångna inspektionsturer. Frågan har ju ändå funnits om de verkligen faktiskt häckar. Ett problem är att fåglarna får adult dräkt redan som ettåringar, men börjar häcka i regel först under sitt fjärde eller femte levnadsår. Är tordmularna vid Käringen och Klubbstenarna kanske bara ungdomar utan egen påbörjad bosättning? Man kan ju jämföra med Eggegrund där

strändernas tänkbara bohålor genomletats noggrant efter tobisbon under alla de senaste 30 åren utan att vi hittat några häckningar eller ens oroliga par av tordmule. Och ändå ses arten där varje år i allt större antal. På morgonen den 1 juni i år 2023 hade t.ex. hela 56 (!) tordmular en kortvarig sammankomst på och runt strandstenarna SO om fyren. Vi är kanske vana vid att se bilder på tordmular i fågelberg på någon klipphylla med överhäng. Men i låglänt moränskärgård skaffar de sig istället boplatser långt in under större stenblock, vilket gör det betydligt svårare att ertappa dem i hemmamiljön.

Tillsammans med den inbitne ringmärkaren (och fångstmannen) Marcus Thuresson har vi diskuterat i ett par år nu om det inte vore dags att hitta åtminstone en aktiv boplat. Och därmed otvetydigt bekräfta tordmulen som häckfågel hos oss. Enklast skulle, tyckte vi, i så fall vara att leta i utrymmen under stenblocken på Klubbstenarna. Tordmularna bebor där en ö med landstigningsförbud under sommarhalvåret. Men eftersom författaren har uppdrag av Länsstyrelsen att göra årliga fågelräkningar där så har jag också dispens att tillsammans med medhjälpare göra landstigning. Sedan handlar det förstås ändå om att inte störa fågellivet för lång tid på ön. Under den del av säsongen som det passar bäst att leta tordmular har t.ex. många av de cirka 125 paren tobisgrisslan fortfarande ungar i sina bon.

Kanske kan det för resten vara på sin plats att göra jämförelser mellan de olika alkornas ekologi. Både tobisgrisslan och tordmulen fiskar ganska nära kolonin och på relativt grunt vatten. Sillgrisslan har en lite annan ekologisk nisch med näringssök över större områden av öppet hav. Intressant att notera är annars att tobisgrisslan normalt lägger två ägg och att de två ungarna matas i bohålan i drygt fyra veckor ända tills de är lika stora kroppsligt som sina föräldrar. Tobisungarna är därmed självständiga när de lämnar boet men med bara cirka 130 mm utväxta handpennor mot de adulta fåglarnas runt 170-175 mm. Det innebär att de vid borymningen ännu inte kan flyga. Tordmulen lägger bara ett ägg, och ungen lämnar boet tidigare (vid två-tre veckors ålder). Då med behov av fortsatt omvårdnad och matleveranser av en förälder. Det är i regel hanen som följer ungen ut på havet. Denna sommar gjorde Marcus T och författaren ett lite allvarligare försök vid Klubbstenarna att säkert dokumentera en pågående häckning av tordmule. Vi koncentrerade oss snart på ett mindre område där jag tidigare år sett tordmular landa på ön. Marcus kunde efter diverse gymnastiska övningar faktiskt lokalisera en adult tillsammans med en halvstor unge långt in under ett stort stenblock. Båda mularna blev ringmärkta innan Marcus återbördade de två fåglarna i bohålan. Därmed fick vi bokstavligen svart på vitt att det bland de stationära mularna också ingick häckande fåglar. Det troligaste är väl att alla av de fyra uppenbara paren både vid Käringen och Klubbstenarna häckar, eller åtminstone gör häckningsförsök.

Text och foto: Per Aspenberg

Ringmärkning på Tippen 2023

Under 2023 ringmärktes 2176 fåglar av 43 arter på Tippen i Gävle. Säsongen startade den 5 augusti och avslutades den 12 november. De mest talrika arterna var gråsiska (769), gransångare (276), järnsparv (175), svarthätta (140) och blåmes (123).

Antalet rastande blåhakar (7) fortsätter att minska på lokalen, och vi hoppas vara tillbaka på tvåsiffrigt nästa år igen. Hela fyra entitor ringmärktes under hösten, vilket är en imponerande siffra då arten gått tillbaka i Gävle. Några andra lite ovanliga märkarter under hösten var morkulla (2), skäggmes (2), rosenfink (4), vinterhämsling (2) och videsparv (1). För fullständig sammanfattning, se tabellen nedan.

Förra året blev det en märkdag under våren, i samband med Biologiska mångfaldens dag den 21 maj. Vi har ambitioner på att försöka få till några fler märkdagar i vår, vilket i sådana fall skulle ske mellan mars och början av maj för att inte störa häckande fåglar. Håll koll på ringmärkningens Instagram där vi heter "blahakemarkningen". Tack alla trevliga besökare som håller oss sällskap på Tippen, och ett extra stort tack till alla som hjälper till med verksamheten.

Länk till instagram: <https://www.instagram.com/blahakemarkningen>

På återseende!
/Ringmärkarna på Tippen

Arter	Maj	Aug	Sep	Okt	Nov	Summa
Morkulla			1	1		2
Större hackspett			1			1
Törnskata	2	10				12
Tofsmes			1			1
Entita		2	1	1		4
Talltita			11	2	1	14
Blåmes	4	7	40	55	17	123
Talgoxe		21	18	36	1	76
Skäggmes				2		2

Lövsångare		30	18			48
Gransångare		1	224	51		276
Grönsångare		1				1
Rörsångare			4			4
Svarthätta		55	81	4		140
Trädgårdssångare		17	3			20
Ärtsångare		10	2			12
Törnsångare		31	1			32
Kungsfågel		1	7			8
Gärdsmyg		1	19	25	1	46
Nötväcka				4		4
Trädkrypare			2	3		5
Koltrast	3	5	8	12		28
Rödvingetrast			2	4		6
Taltrast			5	1		6
Grå flugsnappare		1	1			2
Rödhake	1	16	41	40		98
Blåhake		1	6			7
Näktergal	2	10				12
Svartvit flugsnappare		1				1
Rödstjärt			1			1
Järnsparv		16	134	25		175
Trädpiplärka		2	1			3
Bofink	1	16	65	4		86
Domherre				2		2
Rosenfink		4				4
Grönfink	8	21	16	8		53
Vinterhämspling				2		2
Gråsiska			2	701	45	748
Brunsiska (cabaret)				18		18
Snösiska (exilipes)				3		3
Steglits		31	10	1		42
Grönsiska		2				2
Gulsparv		2	3			5
Videsparv			1			1
Sävsparv		2	35	3		40
43	21	317	765	1008	65	2176

Text och foto: Arvid Löf

Exkursioner/fågelutflykter

Bra att veta

Gävle Fågelklubb vill vara en förening för alla som är intresserade av fåglar i och kring Gävle. Vi vill inspirera till besök hos fåglarna och bidra till kunskap om fåglar och de miljöer som de finns i. Oavsett om du är nybörjare eller erfaren fågelskådare, är en inbiten kryssare eller en vardagsskådaren så vill vi att du ska hitta något intressant i vårt program och alla ska känna sig välkomna på våra aktiviteter. Vi hoppas att du hittar något du vill delta i.

Våra exkursioner är vanligtvis avgiftsfria men i vissa fall är det aktuellt att dela på reskostnader. I programmet framgår vem som är ansvarig för de olika exkursionerna och vart du ska vända dig för anmälan eller mer information. För att få en trevlig exkursion är det bra att tänka på oömma kläder och oftast är det lämpligt att ha stövlar på. Fika gör också alltid en exkursion lite trevligare. Se tabellen nedan med symboler som används för att förklara karaktären på våra exkursioner.

Program och text: Tomas Källquist

Hur långt går vi under exkursionen?	Vilken exkursionstyp passar mig?
 Förmodligen blir det mindre än 1 km att gå under exkursionen. Lättgången terräng.	 Det är ett lugnare tempo och enkelt att "hänga med" under exkursionen.
 Det kan bli 1–4 km att gå under exkursionen. Det kan även förekomma förflyttning i obanad terräng eller i och ur båt.	 Det kan förekomma observationer av fåglar under något sämre förhållanden eller längre avstånd. Det är bra om du känner till lite om fåglar för att få ut maximalt av exkursionen.
 Troligen över 4 km att gå under exkursionen. Det kan även förekomma förflyttning i obanad terräng eller i och ur båt.	 Det blir högre tempo och kännedom om aktuella arter krävs troligen för att du skall få ut det mesta möjliga av exkursionen.

Årsmöte - Onsdag den 14/2, kl 19:00

Härmed kallas samtliga medlemmar till GFK:s årsmöte. Vi bjuder på fika!
Anders Ekholm, Sandviken kommer efter årsmötesförhandlingarna att prata om Lavskrikan. Anders berättar att han sedan barnsben varit intresserad av fåglar. Intresset ökade när han kom hit till S Norrland 1967 och upptäckte fina skogar i omgivningen. Intresset övergick från rent skådande till enskilda arter. Bland annat en mångårig häckningsbiologisk studie av mindre strandpipare och sedan 1988 har Anders snöat in på en inventering av lavskrikan i Gästrikland.
Samling: Kl. 19:00. Studieförbundet, anmälan till
Kontaktperson: Gunnar Hallberg. Tel. 072-720 27 18

Ugglor i Oslättfors - Torsdag den 29/2, kl 20:00

I månadsskiftet februari/mars brukar det vara högsäsong för att höra ugglor. Anledningen till att ugglorna hörs som bäst under vårvintern är att de flesta ugglor parar sig då och därför "sjunger" hanarna extra mycket. Det krävs dock bra väder då ugglorna ofta hörs dåligt om det blåser eller regnar kraftigt. Oftast krävs total tystnad för att höra ugglor på långt håll. Vi hoppas på bra väder och gör ett försök den 29/2. Är vädret med oss så finns t ex chansen att höra kattuggla, pärluggla och slaguggla. Blir det dåligt väder ställer vi in och vi vill därför att ni anmäler er i förväg till Tomas Källquist via tk@hig.se. Samling vid infarten till Oslättfors (parkeringen till höger precis innan man kör in i byn)
Kontaktperson Tomas Källquist 076 28 65 249

Antarktis med Marcus Bergström - Torsdag den 7/3, kl 19:00

I förra medlemsbladet så presenterade vi i vår serie "i kikaren" Marcus Bergström och hans resor över hela världen med olika expeditioner. Klockan 19, i Studieförbundets lokaler, bjuder Marcus på minnen från sina resor till Antarktis. Under ca en timme så visar Marcus bilder och berättar om sitt spännande arbete och sina upplevelser.
Samling: Kl. 19:00. Studieförbundet,
Kontaktperson Tomas Källquist, Tel. 076 28 65 249

Vårsträcket

Då bra sträckskådning ofta är väderberoende så finns i dagsläget inte någon fast tid och plats för sträckskådningen. Håkan som är initiativtagare till facebook-gruppen "Fåglar i Gästrikland" kommer att använda denna Facebook sida för att annonsera ut sträckskådning under våren. Kanske blir det en resa till Bodås, Furuvik eller Iggön. Om du inte redan är medlem i Facebook gruppen bli gärna det och håll utkik efter programpunkter.

Torsdagsträffar vid inrefjärden från den 4/4 till 2/5

På våarna träffas vi vid branten vid gamla snötippen vid inre fjärden tidiga torsdagsmorgnar, 06.30, och skådar tillsammans fram till ca 08.30. Skåda före jobbet! Ta gärna med fika. Ingen föranmälan. Detta är en aktivitet mest för dig som vill träffa likasinnade och opretentiöst skåda och prata fågel. Den 4 april är det premiär för vårens skådarmorgnar vid inrefjärden. Vi håller sedan på alla torsdagsmorgnar fram till den 2/5

Kontaktperson. Tomas Källquist, Tel. 076-28 65 249

Sätraskogen (grodsjön) - Torsdag den 18/4, kl 18

Vi vandrar den drygt kilometerlånga slingan i Sätraskogens naturreservat. Tillgång till lite våtmark och att fågelklubben har en matning i området gör att det ofta är det förvånansvärt mycket fågel att se och höra trots att det är nära bebyggelse.

Samling klockan 18:00 vid stora parkeringen bakom Gavlehov.

Kontaktperson Cecilia Olsson, cecilia.ab.olsson@gmail.com, Tel. 070-2671756

Ringmärkning vid inre fjärden

Gävle fågelklubb driver en ringmärkning under hösten vid Lervik/inre fjärden (se programpunkt nedan). I år kommer vi också att prova att ha något märkningstillfälle under våren. Detta är ett ypperligt tillfälle för att lära känna några fågelarter närmare. Vi lovar närkontakt med flera olika fågelarter i handen, och vi får se hur ringmärkningen går till. Då denna märkning är väderberoende (tjälarna ska ha gått ur marken samtidigt som fåglarnas häckning inte får störas) så återkommer vi med datum och tid via band och Gävle fågelklubbs Instagram konto. Vägbeskrivning finns på fågelklubbens hemsida.

Fågelsång för nybörjare - Söndag den 28/4, kl 09:00.

Nu har många av våra flyttfåglar kommit tillbaka och det sjungs för fullt i markerna. Den här exkursionen är ett tillfälle för dig som är nybörjare eller bara vill lära dig lite mer om hur man skiljer olika fåglar åt på sången. Vi träffas vid vägbommen Gestrinsväg vid gamla snötippen.

Kontaktperson Tomas Källquist, Tel. 076-28 65 249

Drop in vid snötippen - Söndag den 5/5, kl 06-09.30

En eller flera ledare finns på plats vid gamla snötippen mellan klockan 06:00 och klockan 09:30. Du kan komma och gå som du vill och det kommer finnas en chans att titta i tubkikare för dig som inte har själv (men ta med egen om du har). Vi står uppe på gamla snötippen ca 300 meter från vägbommen på Gestrinsväg.

Kontaktperson Arvid Löf, Tel. 073-070 50 78

Exkursion till Ålsjön Söderhamn - Söndag den 12/5

Ålsjön är en Hälsinglands förnämaste fågelsjöar och sedan 1978 ett naturreservat. Här finns över 60 häckande fågelarter och totalt har över 200 arter noterats i området.

Änder, sumphöns, vadare och måsfåglar är vanliga, likväl rovfåglar som t ex kärrhökar och fiskgjuse. I området finns ett trevligt fågeltorn som är väl värt ett besök.

Samlingsplats: kl 07.00. Ring, SMS'a eller maila kontaktperson för info om samlingsplats. Kontaktperson: Cecilia Olsson, cecilia.ab.olsson@gmail.com, Tel. 070-2671756

Nattsångare - Lördag den 1/6

Vi håller oss i Gävles närhet för att se och höra vilken sång som kan finnas i det nattliga fågellivet. Rapporteringar gällande fågelsång innan exkursionen styr riktningen för exkursionen men samling vid vägbommen Gestrinsväg vid gamla fågeltippen.

Kontaktperson: Sanna Pousar, Tel. 073 077 10 77

Ringmärkning vid inre fjärden - Lördag den 24/8

En ny säsong för fågelklubbens ringmärkning startar. Platsen är den vanliga vid Lervik på Avanområdet i kanten mot cisternerna. Exkursionen "blåhakemärkningen" har varit en tradition i Gävle fågelklubb, och den har funnits med i programmet på ett eller annat sätt sedan slutet av 1970-talet. Vägbeskrivning finns på fågelklubbens hemsida. Vi har denna exkursion i form av drop-in, dvs du kan komma då det passar och stanna så länge du själv vill. Start från c: a kl. 06:00 och vi håller på minst till 09:00.

Ringmärkningen är väderberoende, vid dåligt väder ställs den in för fåglarnas skull. Så kolla Band extra noga innan, eller väderprognosen.

Samling: Drop-in vid ringmärkningsplatsen. Det finns folk på plats mellan kl. 06:00 och 09:30. Ledare: Arvid Löf, Tel. 073-070 50 78

Sammanfattning våren och sommaren 2024

Veckodag	Datum	Aktivitet/Utflykt	Samlingsplats
Onsdag	14/2	Årsmöte	Studiefrämjandet
Torsdag	29/2	Uggleyssning	Oslättfors
Torsdag	7/3	Bildvisning, Antarktis	Studiefrämjandet
		Vårsträcket	Facebook
Torsdagar	4/4 - 2/5	Inre fjärden	Inre fjärden
Torsdag	18/4	Sätraskogen	Gavlehov
		Ringmärkning	Instagram
Söndag	28/4	Fågelsång	Snötippen
Söndag	12/5	Ålsjön	Info vid anmälan
Lördag	1/6	Nattsångare	Snötippen
Lördag	24/8	Ringmärkning	Tippen

